

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 10. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglas po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Temeljna načela politike male antante

VAŽNI SKLEPI PRAŠKE KONFERENCE STALNEGA SVETA.

Mimo zadev pakta štirih in revizionizma so ministri male antante razpravljali tudi še o celi dolgi vrsti drugih aktualnih mednarodno-političnih vprašanj. Zlasti potrebno je bilo določiti smernice male antante glede razorožitve. V tem pogledu so vzele tri države male antante za temelj razprav o bodoči konvenciji načrt britanske vlade in z zadovoljstvom za beležile doprinos predsednika Roosevelta k ideji varnosti, ki pa jo je treba še bolj razviti v smislu poslednjih sklepov odbora za varnost, zlasti v kolikor se nanaša na definicijo napadalca. Pristajajoč na načelo izenačenja kontingentov armad in na načelo znižanja vojaškega materiala, so sprejele načelo enakopravnosti, ki naj se izvede v etapah in v okviru varnosti za vse narode. Razen tega so odločene vztrajati čimbolj na precizni zagotovitvi dejanskega funkcioniranja kontrole in pristojnosti stalnega odbora za razorožitev ter mislijo, da se morajo do konca tega leta razprave na prvi razorožitveni konferenci končati!

Na drugi seji konference so pa ministri male antante razpravljali o svetovni gospodarski konferenci in ugotovili sledeče smernice: 1. Popolno črtanje vojnih dolgov, brez česar sklepi londonske konference ne bi bili definitivni in brez česar je nemogoče finančno ozdravljenje Evrope. 2. Vrnitev k stalnosti nekaterih valut, brez česar ni mogoče razvoj mednarodne trgovine in ni mogoče zvišanje cen na svetovnih tržiščih. 3. Postopna odprava ovir v mednarodni trgovini, zlasti respektivnih ukrepov za devizno in izvozno prepoved. V tem pogledu so države male antante posebno zainteresirane, bodisi kot izvoznice poljedelskih pridelkov, bodisi kot izvoznice industrijskega blaga. 4. Za gospodarsko politiko svojih izmenjav, ki je v nasprotju z neizvedljivimi idejami gospodarske avtarizacije. 5. Za sprejetje stališča na londonski konferenci, ki ga neprenehoma naglašajo konference agrarnih držav centralne in vzhodne Evrope glede preferenčnega postopka za svoje agrarne pridelke, glede razvoja poljedelskih kreditov in glede javnih in zasebnih dolgov. Posebno vprašanje, ki zlasti zanima države male antante, pa je mednarodna ureditev trgovine in cen žit!

Druugo važno vprašanje drugega dne konference je bilo ugotavljanje razmerja držav male antante do sosednjih držav. V tem oziru so ministri poudarili, da so popolnoma soglasni glede razmerja do Italije, Nemčije, Rusije, Poljske, Madžarske,

Bolgarije in Avstrije. Kar se tiče Poljske, bodo države male antante nadaljevale tudi v bodoče isto politiko prijateljstva kakor doslej, politiko prijateljstva, ki temelji na popolni skupnosti interesov. Glede sovjetske Rusije je vzela mala antanta z zadovoljstvom na znanje skladnost stališča glede nekaterih točk na razorožitveni konferenci in gleda z zaupanjem v boljši razvoj bodočih medsebojnih odnosov. K tej uradni ugotovitvi se pa zasebno zatrjuje, da bo skedilo v kratkem uradno priznanje sovjetske Rusije in imenovanje skupnega poslanika v Moskvi. S tem bodo položeni temelji za še tesnejše zblizanje. S splošnega vidika pa so ministri ugotovili, da predstavlja mala antanta kot enota politiko miru, ki ostane za vselej zvesta načelom pakta Društva narodov, in ki ne bo nikoli dovolila, da bi se posredno ali neposredno zmanjšala kompetenca in redno delovanje te ženevske ustanove, in bo zato še dalje ostala zvesta ideji intimnega političnega ter gospodarskega sodelovanja z vsemi svojimi sosedi. Zato zahteva mala antanta še enkrat od vseh držav dobre volje in izvajanje politike spoštovanja pogodb in mednarodnega prava, politike splošne arbitraže na podlagi prevzetih obveznosti ter politiko razorožitve v okviru varnosti za vse.

Države male antante ne ogražajo nobene sosedne države in nimajo nobenega interesa, da bi se zapletle v kakršen koli političen ali vojni spor s katero koli drugo državo in lojalno izpolnjujejo vse svoje mednarodne obveznosti. Odločene so, da jih spoštujejo in da jih izpolnjujejo. Njihova zveza nima nobenega drugega cilja razen tega, da tvori izhodišče za novo miroljubno organizacijo srednje Evrope, ki se ji lahko pridružijo tudi druge države za skupno konstruktivno politiko, politično in gospodarsko sodelovanje vseh narodov na njihovih področjih v srednji in južnovzhodni Evropi. Prepričane so, da predstavlja ta politika smer, v kateri bo trajno ohranjeno načelo pakta Društva narodov z mednarodnim mirom! To politiko hočejo izvajati iskreno in lojalno napram vsem, in zato hočejo v nerazdeljivi skupnosti braniti svoje življenjske in skupne interese proti vsakemu morebitnemu ogražanju, in to z vsemi sredstvi, s katerimi razpolagajo njihovi narodi. S tem sporočajo, da je na ta način podana njihova definitivna politika prijateljstva napram vsem narodom in da bodo pri tej politiki vztrajale, pa naj pridejo kakršne koli izpremembe mednarodnega položaja!

Avstrijska borba proti hitlerjevcem

OBSEDNO STANJE NA TIROLSKEM. HISNE PREISKAVE IN ARETACIJE. IZGON HITLERJEVSKIH VISOKOŠOLCEV IZ NEMCIJE IN JUGOSLAVIJE.

DUNAJ, 2. junija. Tirolska vlada je objavila včeraj zjutraj manifest, s katerim je proglasila izjemno stanje na vsem Tirolskem, izvzemši samo mesto Inost. Policija je dobila nalog, da prepreči z vsemi sredstvi vsako politično manifestacijo in da izžene vse tuje, ki bi sodelovali pri kakršnihkoli izredih.

DUNAJ, 2. junija. Pri hišnih preiskavah v hitlerjevskih domovih, ki so bile izvršene pravkar v vsej Avstriji, sta policija in orožništvo zaplenila veliko množino propagandnega materiala in dokumentov, ki dokazujejo vetezdajalsko delo hitlerjevcev in njihovo tihotapljenje orožja in streliva. Aretiranih je bilo okrog 50 hitlerjevskih voditeljev. Iz Linca poročajo, da je šef tamkajšnjih hitler-

jevcev Proksch ponoči pobegnil v Nemčijo. Vojni minister Vaugoin je napovedal prepoved vsega hitlerjevskega tiska v Avstriji.

INOMOST, 2. junija. Policija je včeraj dopoldne na podlagi nove naredbe o izjemnem stanju izgnala večje število tujih dijakov, doma iz Nemčije in Jugoslavije.

CIKLON V KANADI.

QUEBEC, 2. junija. Iz Saint Lina v državi Quebec se poroča, da je v pretekli noči silen ciklon opustošil skoro celo mesto. Razdejanje je strašno. Ško da se cení na več ko 3 milijone frankov.

Nevaren spor med Rusijo in Mandžurijo

ZARADI VZHODNE KITAJSKE ŽELEZNICE JE NASTAL NA DALJNEM VZHODU NOV KONFLIKT, KI SE LAHKO VSAK TRENUTEK SPREMENI V OBOROŽEN SPOPAD.

HARBIN, 2. junija. Odnosaji med Sovjetsko Unijo in novo državo Mandžukuo so se zopet tako zelo poostriili, da je nastala možnost vojnega konflikta. Spor je nastal v glavnem zaradi vzhodnokitajskih železnic. Zaradi nekaterih spornih zadev so Rusji zadržali na svojem ozemlju 25 lokomotiv in več sto vagonov, katerih izročitev je nato mandžurska vlada zahtevala. Moskva je to zahtevo odklonila, nakar so dale mandžurske oblasti železniško progro pri Pogranični enostavno podjetju in so tako pretrgale železniško zvezo sovjetske Rusije z Vladivostokom. Sovjetska vlada je poslala novo ultimativno noto mandžurski vladi,

v kateri zahteva popravo in očiščenje proge. Mandžurska vlada, za katero stoji prav vidno Japonska, je to zahtevo odklonila in poslala namesto odgovora svoje vojaštvo na mandžursko-rusko mejo. Civilno prebivalstvo je prejele orožje, streljivo in plinske maske, kar pričča o tem, da se Mandžurija resno pripravlja na vojni konflikt. Mandžurija je trdno sklenila, da v tem sporu nikakor ne popusti. Kaj bo sedaj ukrenila ruska vlada, zaenkrat še ni mogoče dognati. Kako resen je ta spor, dokazuje dejstvo, da se je osebje ruskega konzulata že pripravilo za odhod.

Gospodarsko sodelovanje male antante

VAŽNI SKLEPI PRAŠKE KONFERENCE. STALNI GOSPODARSKI SVET. KONFERENCA JE BILA SINOČI ZAKLJUČENA.

PRAGA, 2. junija. Sinoči je bilo končano s popolnim uspehom prvo redno zasedanje sveta male antante za njeno organizacijo. Ob tej priliki se je ugotovilo, da je mala antanta dejansko močna veslešila, ki jamči s svojo vedno naraščajočo moralno močjo in političnim vplivom za utrditev miru v Evropi, obenem pa zagotavlja vsem trem združenim narodom neoviran razvoj in napredek.

Na včerajšnji seji so bili sprejeti najdalekosežnejši sklepi, iz katerih sledi, da je bila ustanovljena čvrsta gospodarska mala antanta. Ustanovljen je bil skupen gospodarski svet, obstoječ iz treh nacionalnih odsekov po 5 članov, ki jih bodo podpirali razni izvedenci. Vsak odsek bo imel še posebne pododseke za vsa specialna gospodarska vprašanja. Odseki se bodo sestajali vsakega četrta leta, po potrebi pa tudi pogosteje. Gospodarski svet bo skušal izdelati po podrobni proučitvi carinskih tarif v vseh treh državah sistem medsebojnega preferenčnega režima, da tako omogoča uspešno izmenjavo blaga. Vzajemno sodelovanje bo uvedeno tudi v industrijski proizvodnji, usta-

novljene bodo mešane trgovinske zbornice, poiskali se bodo potrebni kapitali za nove investicije in v vseh treh prestolnicah bodo takoj organizirani posebni gospodarski instituti male antante. Gospodarski svet bo nadalje imel nalogo organizirati enotno prometno službo na železnicah in parnikih, v letalskem prometu, pri pošti, radiu itd. Poseben odbor bo skrbel za normalizacijo vseh gospodarskih panog in vojaške oborožitve, uredilo pa se bo tudi tesno sodelovanje na finančnem in šolskem področju.

Sinoči so vsi trije zunanji ministri sprejeli nad 100 novinarjev ter jim podali obširen ekspozé o tridnevni konferenci. V vseh izjavah so poudarjali, da govore vedno v imenu vseh treh in so tudi tako na viden način dokumentirali najtesnejše prijateljstvo. Ministra dr. Jevtić in Titulescu sta že sinoči zapustila Prago in odpotovala domov. Prihodnja konferenca stalnega sveta male antante bo jeseni v Ženevi, dočim bo redna konferenca v maju prihodnjega leta v Bukarešti.

Zasedanje narodne skupščine

BEOGRAD, 2. junija. V četrtek, 8. t. m. se bo zopet pričelo redno zasedanje narodne skupščine. Na dnevnem redu je razprava o predlogu zakona o likvidaciji agrarne reforme in poročilo zunanjega ministra dr. Jevtića o sklepih in politiki male antante v zvezi s praško konferenco.

Križa v angleški vladi

LONDON, 2. junija. Na merodajnem mestu se demantirajo vesti o odstopu zunanjega ministra sira Johna Simona, vendar pa je zelo značilno priznanje Reuterjevega dopisnega urada, da bo sir Simon najbrže že jutri nastopil na nasvet svojih prijateljev daljši dopust, da se odpočije. Politični krogi zatrjujejo, da so med Simonom in ostalimi člani vlade nesoglasja zaradi angleškega stališča v Ženevi. Z ozirom na nastala nesoglasja je podal Simon ostavko, ki jo je pa na prigovarjanje Macdonalda z ozirom na bližnjo svetovno gospodarsko konferenco začasno umaknil. Izgledi na uspeh ženevske razorožitvene konference so vsak dan manjši. Konferenca bi se da-

la rešiti le, če bi se posrečilo aranžirati sestanek med Macdonaldom, Mussolinijem, Daladierjem in Hitlerjem.

NAŠA DELEGACIJA ZA LONDON.

BEOGRAD, 2. junija. Na sinočnji seji ministrskega sveta je bila določena naša delegacija za svetovno gospodarsko konferenco. Predseduje ji zunanji minister dr. Jevtić, člani pa so bivši ministri Ivan Mohorič, načelnik dr. Milivoj Pilja iz trgovinskega ministrstva, svetnik istega ministrstva dr. Dušan Mičić in večje število ekspertov in referentov s potrebnim pisarniškim osebjem.

POŠAST VOJNIH DOLGOV.

LONDON, 2. junija. Od dne do dne je manjše upanje, da bi se angleško-ameriška pogajanja o ureditvi vprašanja vojnih dolgov zaključila ugodno. Za danes napovedana debata o vojnih dolgovih v spodnji zbornici je bila odgodena na 13. junija, iz česar se da sklepati, da je sporazum še zelo daleč. To domnevo je potrdil tudi ameriški delegat Hull, ki je izjavil, da bo ameriška vlada odločno odklonila vsak poskus, da bi se spravilo vprašanje vojnih dolgov na prvo mesto dnevnega reda londonske svetovne gospodarske konference.

Dnevne vesti

Ne mučite živali

Objava društva za zaščito živali v Mariboru.

V Žamberku, na Češkem, je pred 30 leti načeloval okraju načelnik Vojaček, ki je bil kot prijatelj in ljubitelj živali znan daleč preko meja nekdanje češke kraljevine. Razposlal je na pomlad leta 1901. okrožnico naslednje vsebine: »Vsem šolskim vodstvom! Ker se bliža lov na žabe, prosim kot v prejšnjih letih šolska vodstva, naj tudi letos zabičajo otrokom, da ne smejo rezati živim žabam krakov, kakor se to na žalost dogaja. Žabo je treba najprej usmrtiti na ta način, da se ji odtrga glava, ali pa prereže hrbtenica. Nadalje naj se otrokom najstrožje prepove vsako trpinčenje živali, bodisi iz zlobnosti ali pa ob navadni porabi in izkoriščanju.

Posebej opozarjam na obstoječo nespodobnost, da se nepoklicanim in celo šolskim otrokom dovoli navzočnost pri klanju živine v klavnicah. Otroci naj ne gledajo niti klanja malih domačih živali in perutnine! Sicer pa je kot nedostojno smatrati tudi ravnanje, če se domače živali koljejo, skubijo in razkosavajo pred očmi in sredi med ostalimi preplašenimi živalmi. Ribe, ki jih primesejo v kuhinjo žive, naj gospodinjice omotijo z udarcem po glavi.

Navedeni primeri tvorijo le prav majhen del mučenja živali in grdih razvad, ki so se razpasle tudi pri naših ljudeh, zlasti pa pri otrocih. Naloga in dolžnost našega učiteljstva bi bila, da v šoli in v javnosti vsepovsod zatira s poukom in z vsemi zakonitimi dopustnimi sredstvi brezsrčno ravnanje z živalmi. Učiteljstvo naj bi primerno opozorilo otroke na smotreno varstvo ptic in na postavljanje primernih valnic. Z lepimi nasveti in morebiti celo z vzgledi bi storilo mnogo dobrega.

Napredovanje sodnikov. V višjo skupino so napredovale starešine okrajnih sodišč, in sicer dr. Blaž Rehman v Prevaljah, dr. Alojzij Lešnik v Mariboru, dr. Josip Sašel v Šmarju pri Jelšah in dr. Vekoslav Šumenjak v Murski Soboti.

Iz poštne službe. Upokojena sta poštna uradnika Miroslav Grobnik v Mariboru in Anton Smodiš v Ptujju.

Prvi kartonažni mojster. Izpit za kartonažnega mojstra je pred kratkim opravil v Mariboru pred osebno komisijo g. Peter Turina in ne Stevan Turina, kakor smo to prvotno poročali.

»Borba«. Danes je izšla v Mariboru prva številka novega tednika »Borba«, ki je namenjena borbi za socialne in nacionalne pravice delavcev, nameščencev in kmetov. Izhajala bo vsak petek. Tiska jo Mariborska tiskarna, izdaja Tone Bajt, predsednik mariborske Narodne strokovne zveze, urejuje pa Rudolf Germ, zasebni uradnik v Mariboru.

»Glas nove generacije«. V Zagrebu je pričel izhajati pred kratkim neodvisen informativen tednik »Glas nove generacije«, ki je glasilo srednješolske mladine. Tednik izdaja in urejuje Božidar Martinič.

Izleta k Sv. Duhu o Binkoštih ne bo. Mariborska narodna društva so preložila nameravani izlet k Sv. Duhu na Ostrom vrhu na praznik 15. t. m.

Na naslov mestnega fizikata, tržnega nadzorstva in policije. Prejeli smo naslednjo umestno pritožbo: Protituberkulozna liga v Mariboru si mnogo prizadeva, da bi obvarovala prebivalstvo pred največjo sovražnico človeštva. Naše oblasti pa nič ne vidijo, kako se pecivo, kruh in slaščice prodaja po ulicah od hiše do hiše, od vrat do vrat, od stojnice do stojnice, okrog kmetic na Glavnem trgu, na živinskem sejmišču, pri mesarjih in špeharjih. Navada je, da kupci kruh in pecivo otipavajo z rokami, ki dostikrat niso čiste. Obласти bi morale enkrat za vselej prepovedati in strogo nastopiti proti prodajalcem kruha in peciva po ulicah in trgih. Prepričati bi morali prodajo kruha in peciva izven pekovskih prodajal. Druga mesta, na primer Zagreb in Ljubljana, so to vprašanje že zdavnaj rešila.

Študijske ure v Banovinskem arhivu so vsak delavnik od 9.—12. in od 16.—18. Ob nedeljah in praznikih ter v soboto popoldne pa študijske ure odpadejo.

Prav je tako. Mestna občina mariborska je odpovedala službo dvema dnevnim čarjema, ki sta bila pri njej zaposlena in sta prejemale zadostno pokojnino kot vpokojena državna uradnika. Tako bosta izpraznjeni mesti zasedla dva mlajša in brezposelna uradnika, ki jih imamo med našimi privatnimi nameščenci precejšnje število.

Turistične proge mestnega avtobusnega prometa. Ravnateljstvo mestnega avtobusnega prometa razglašja, da vozijo mestni avtobusi na sezonskih-turističnih progah v Radvanje, na Reko, Falo, v Ruše, Št. Ilj in k Sv. Martinu ob nedeljah in praznikih po voznem redu, ki je stopil v veljavo 15. maja t. l.

Odobrena je polovična vožnja za vse obiskovalce prireditve sabljaškega kluba, ki bodo od 3. do 5. junija. Na odhodni postaji kupljena cela vozna karta velja s potrdilom o udeležbi, katerega izstavlja Sabljaški klub v Mariboru, tudi za povratno vožnjo.

Kongres davčnih uradnikov. Finančni minister je dovolil dopust vsem davčnim uradnikom, članom Društva davčnih uradnikov, ki se nameravajo udeležiti kongresa v Beogradu. Dopust velja od vstetega 2. do 7. junija.

Občni zbor mariborske Ljudske univerze bo drevi ob 20. uri v dvorani na Slomškovem trgu. Članstvo naj se občnega zbora udeleži polnoštevilno. Pred zborovanjem se bodo sprejemali novi člani.

Občni zbor gasilske župe mariborske, levi breg, je bil v nedeljo 21. maja t. l. pri Sv. Lenartu v Slov. gor. ob polnoštevilni udeležbi delegatov vseh v župi včlanjenih društev. Zbor je otvoril in vodil župni načelnik tovariš Srečko Krajnc. JGZ je zastopal tovariš Pristovšek. Uvodoma je bila z navdušenjem sprejeta vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju. Zbor je poslal pozdravni brzojav tudi banu dravske banovine g. dr. Marušiču. Občni zbor je sklenil, da se bo vršila v juliju skupna župna vaja pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Vaja bo za vsa gasilska društva naše župe strogo obvezna. Na predlog delegata svetlenarškega gasilskega društva tovariša dr. Goriška se bo vršila vaja v nedeljo dne 16. julija t. l. Objekt gašenja bo Sokolski dom. Zbor je sprejel še nekaj drugih važnih sklepov. Razprave so bile vseskozi stvarne in prav živalne. S pozivom na novo smotreno delo je zaključil tovariš župni načelnik ta lepo uspeši zbor. Na pomoč!

Slovenska starokatoliška cerkev. Na binkoštni ponedeljek 5. t. m. bo ob 9. uri dopoldne v mali dvorani v drugem nadstropju Narodnega doma slovenska starokatoliška služba božja. Udeleži se je lahko vsakdo!

Promenadni koncert v mestnem parku. V nedeljo bo v mestnem parku dopoldanski promenadni koncert, na katerem bo igrala železničarska godba Drava pod vodstvom dirigenta Alojzija Žekarja: Čerinovo »Slovenski fantje«, Lortzingovega »Carja in tesarja«, Nedbalov valček iz operete »Poljska kri«, Veberjevo fantazijo iz »Čarostrelca«, Zajčev duet in finale iz opere »Zrinjski« in Zajčevo koračnico »Moskva«.

Častniški družabni večer odpovedan. Radi slave 32. artilerijskega polka, ki bo na binkoštni ponedeljek dopoldne v vojašnici vojvode Putnika, je upravni odbor častniškega doma odpovedal za soboto 3. t. m. najavljeni družabni večer.

Prostovoljno gasilno društvo Pesnica priredi na binkoštni ponedeljek ob 14. uri na vrtu tov. Kluga veliko vrtno veselico s pestrim sporedom ter vabi vse prijatelje gasilstva, da pohitijo ta dan na Pesnico. Svira priljubljena košaška godba. Če bo slabo vreme, bo veselica prihodnje nedeljo, Odbor.

Srečolov naših skavtov. Mariborski skavtje prireditvi v kratkem velik srečolov. Ker je to prva tovrstna prireditve v našem mestu, pač zaslužijo naši skromni in marljivi skavtje, da jih naše občinstvo vsestransko podpre z nakupom srečk, ki jih prodajajo od hiše do hiše.

Današnji ribji trg. Današnji ribji trg je bil zelo slabo založen. Prodajali so sardelice po 12 Din, skombre in osliče po 26 Din ter morske rake po 24 Din kilogram.

Uprava združenja brivcev in frizerjev obvešča občinstvo in svoje člane, da bodo brivnice in damsko-frizerski saloni odprti na binkoštno nedeljo 4. junija od 6. do 12. ure, na binkoštni ponedeljek pa zaprti ves dan. To velja za mesto Maribor; izven Maribora kakor običajno.

Kralja Aleksandra bo na otvoritveni svečanosti XIII. ljubljanskega velesojma 3. junija t. l. zastopal gospod Vladimir Cukavac, generalštabni brigadni general, poveljnik dravske divizije v Ljubljani.

Streliška družina Sv. Lovrenc na Pohorju ima v nedeljo 4. t. m. svoj občni zbor. Delegate bo pričakoval na postaji avto.

Društvo kmetijskih strokovnjakov za dravsko banovino bo imelo občni zbor v soboto 10. junija t. l. ob 2.30. uri popoldne v dvorani restavracije »Pri levu« na Gosposvetški cesti v Ljubljani. Okrajni kmetijski referenti se specielno vabijo! Za redne člane društva je udeležba obvezna.

Letalska zveza med Prago in Sušakom. S 1. junijem je bil otvorjen letalski promet med Zagrebom in Prago, čigar proga pa se je podaljšala do Sušaka.

Legitimacije za četrtinsko in polovično vožnjo za Ljubljano o binkoštnih praznikih se dobe pri »Putniku«.

Binkoštni izlet v Rogaško Slatino. Ker je veliko zanimanje za dvodnevni pavšalni izlet v Rogaško Slatino, sprejema »Putnik« prijave še do sobote 3. t. m. do četrte ure popoldne. Prosimo vse zainteresirane, da se do tega časa zanesljivo javijo!

Na morje! V Martinščico pri Sušaku gredo dne 30. junija dijaki in ostanejo tam do 30. julija zvečer. Da jim pa ne bo tam dolgčas, je preskrbela uprava za njih sledeča zabavila: Dva prostora za tenis (reket mora imeti vsak sam), dve igrališči za volleybal, igrališče za koško. Razen tega sta ob morju dve skakalni deski (trampolina). V morju samem pa so drča in trije različni splavi. Razen tega morajo jutraj telovaditi pod vodstvom telovadnih učiteljev, ki vodijo in trenirajo tudi ostale igre (pink-ponk, šah itd.). Za veslanje so pa posebni vadiitelji, ki imajo na razpolago več čolnov (40) od dveh pa do šestnajstih vesel. Vsak mora najmanj eno uro na dan veslati. Za neplavalce je tudi pripravljen prostor in učitelj, ki jih tekom počitnic nauči plavanja. V enem mesecu sta predvidena dva celodnevna izleta (brezplačno). Razen vsega tega imajo dijaki dvakrat na teden kino. Za enomesečno življenje v Martinščici znaša pristojbina 750.— Din. Zglasiti se mora vsak pri šolskem zdravniku v Koroščevi ulici do 20. junija, kjer tudi plača znesek. Avgusta meseca pridejo pa dijakinje in otroci (mešano) ljudskih šol. Obe koloniji vodi g. Lavrenčič, telovadni učitelj v Mariboru, Smetanova 32, kjer dobite tudi ostala pojasnila.

Iz Gradca pripeljejo posetnike Ljubljanskega velesojma trije avtobusi trdke Hans Schrötter, Graz, Rösselmühlgasse 44, in sicer 3., 7. in 11. junija.

Teta Rezi, Laznica. V nedeljo koncert za birmance. Igra godba gasilnega društva iz Peker. V ponedeljek Schönherrjeva godba. Prvovrstne ocvrte piške itd. Cenena prvovrstna vina.

Birmanska darila, lepa in po nizkih cenah pri R. Bizjaku, urarju, Gosposka ul. št. 16.

Vojaški koncert. Otvoritev vrta v nedeljo in ponedeljek »Pri lipi« (Anderle). Zbirališče birmancev. Ocvrte piške ob vsakem času. Najboljši pekerčan.

Kino Union. Od danes naprej predvajamo fenomenalno veseloigro »Pozdrav, poljub, Veronika« s temperamentno Madžarko Frančiško Gaal, znano iz filma »Paprika«, v glavni vlogi. Zopet očarujoča in šarmantna ima v tem filmu nalogo, da kot mala rezolutna cvetličarka očara svojega partnerja, Pavla Hörbigerja, sovravnika žensk in si ga s svojo umetnostjo pridobi zase, pa tudi simpatije vseh obiskovalcev kina.

Grajski kino. Do vključno petka predvajamo najboljši film, kar jih je izdelala filmska industrija, »Pesem za tebe« z Janom Kiepurom. Ker so večerne predstave vedno razprodane, smo ta vefilm podaljšali do petka ter prosimo, da si občinstvo preskrbi vstopnice vnaprej. Naš prihodnji film bo vojaška humoreska »Gospodična poročnik«. (Ljubezen v uniformi). Glavne vloge imajo: Ery Bos, Harry Liedtke in Tibor Halmay.

»Oceanopolis«

naš novi roman, ki ga pričnemo objavljati v soboto, ni prevod! Delo je domačega pisatelja, ki se skriva pod psevdonimom Marij Skalan! »OCEANOPOLIS« nam bo odkril čudovito življenje velikega rodu starih Atlantov, ki živi v umetnem mestu na dnu Atlantskega oceana! »OCEANOPOLIS« je bivališče ljudi, ki so v kulturi sto in stoletja pred nami, ki vejo za vse, kar se godi na zemlji, pa nočejo zapustiti svoje samote! »OCEANOPOLIS« vam bo odkril vse skrivnosti človeške prošlosti: kje je bil raj Adama in Eve, odkod sta prišla prva človeka na zemljo in kje je bil prazvor vse kulture! »OCEANOPOLIS« pa bo govoril tudi o veliki ljubezni dveh src in o njenem trpljenju in junaštvu!

»OCEANOPOLIS« mora čitati vsakdo, kdor hoče spoznati, da ima tudi slovenski pisatelj domišljivo Julesa Vernea, Welsa, Tolstega in drugih svetovnih avtorjev!

Doraščajoči mladini nudimo zjutraj čašico naravne »Franz Josefove« grenčice, ki dosega radi tega, ker čisti kri, želodec in čreva pri dečkih in deklicah prav znatno uspeha. V otroških klinikah se uporablja »Franz Josefova« voda že pri malih največ težko zagatenih bolnikih. »Franz Josefova« voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Samo kdor pravilno kuha, kuha dobro! To velja tudi za Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo s pravim »Francovim« dodatkom. Vsipajte jo v hladno vodo in pustite jo kuhati pet minut!

Letošnji ljubljanski velesojem od 3. do 12. junija bo tudi onim, ki so željni zabave, nudil dovolj pestrega razvedrila. Zato bodo skrbeli avtodromi, kitajska strelišča na žarnice, cirkus, v katerem bodo kot »umetniki« nastopale bolhe, tobogan, gozdna idila, vrtiljaki, mrtvaška stena, po kateri bo kot po ravnih tleh vozil motor, Charlestonovo kolo in še mnogo drugih prvovrstnih atrakcij. Po sejmišču pa bo obratovala prava parna železnica, seveda miniaturna z udobnimi vagončki. Ta ljubljanski mali prater bo večer za večerom bajno razsvetljen s tisoči in tisoči žarnicami. Plesateljini pa bodo mogli tudi ob zvokih poskočnih melodij zarajati na prostem na za ta namen prirejenih plesnih odrih. V tem ljubljanskem praturu bodo gurmanom na razpolago tudi vsakovrstne specialitete. Zabavišče bo odprto vsak dan do 2. ure zjutraj.

Posledice prepira. V ptujsko bolnišnico so pripeljali upokojenega viš. stražnika Antona Mahoriča. V pozni noči je trčil na neke delavce tamkajšnje tovarne čevljev »Petovia«, nastal je prepir in ker so oni bili v premoči, so Mahoriča tako temeljito pretepli, da je moral iskati pomoči v bolnišnici.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 10 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 9 stopinj C; barometer je kazal pri 16 stopinjah 738,4, reduciran na ničlo 736,5; relativna vlaga 61; vreme je tiho in jasno.

»Če že zbirate in prodajate gobe, ali vsaj razločite, ali je med njimi kakera strupena?«

»Moj Bog, ob tako nizkem zaslužku se človek ne bo »kvarjal« še s takimi rečmi!«

Za ali proti spremembi trošarinskega zakona

MNENJE IZ VRST NAŠIH VINOGRADNIKOV.

Neki čitatelj našega lista nam piše: »V Vašem cenil. listu z dne 20. maja t. l. ste objavili članek pod naslovom: »Za ali proti spremembi trošarinskega zakona«, in Vam na zadevni poziv tudi jaz podajam svoje mnenje, o katerem mislim, da ga deli z menoj tudi širša javnost:

Dobil sem vtis, da gre gostilničarstvu in prvi vrsti za njegovo korist. Če se je v aprilu preteklega leta ustvarjalo izjemno stanje glede trošarine na vino, je jasno, da velja isto tudi glede kontrole. Če se pa ni mogla doseči popolna namelevana pomoč vinogradništvu, ni krivo zmanjšano nakupovanje vina po gostilničarjih, temveč splošna kriza.

Vinogradi in posestva v naši okolici so za vsakogar, ki jih obišče, dokaz vzornega gospodarstva. Da je obdelovanje vinogradov in posestev združeno s precejšnjimi stroški in velikim trudom, je vsakomur jasno. Če dobijo torej vinogradnik za liter vina 6 Din, je izkupiček z ozirom na vse navedeno prav nezaten; če pa je slučajno slaba letina, kar ni redko, se z izkupičkom le deloma krijejo pridelovalni stroški. Če bi bil vinogradnik pri prodaji vina odvisen samo od odjemalcev-gostilničarjev, bi sploh ničesar ne zaslužil, ker plačujejo gostilničarji za liter vina komaj po 1.50 do 2.50 Din, dočim ga sami prodajajo po 8, 10 in celo več dinarjev in še, žal, slabše kakovosti.

Preteklo jesen so naši gostilničarji kupovali vinski mošt po skrajno nizkih cenah, prodajali pa so ga po isti ceni, kakor staro vino. Ali je to prav? In kakšno korist je imel od tega vinogradnik?

Kar se pa tiče »ogromne moralne škode za ves narod« in izdatno naraslega števila kriminalnih primerov, o katerih govori omenjeni članek, pa pravim, da te žalostne resnice niso krivi ne vinotočarji ne vino, temveč edinole — pomanjkljiva vzgoja. Primerjati mestno prebivalstvo z razbrzdanimi podeželskimi fanti, katerih vzgoja je kljub vsestranskemu prizadevanju pomanjkljiva, pa ni umestno, temveč celo žaljivo.

Gostilničarji gredo s svojimi trditvami celo tako daleč, da pravijo, da je vino »luksus«. Ali je postalo morda vino sedaj zato luksuz, ker ga lahko po primerni ceni in v izvrstni kakovosti kupimo neposredno pri producentih? Ali bi govorili gostilničarji o vinu kot luksuzu tudi tedaj, če bi ga morali ljudje kupovati izključno le pri njih? Prav gotovo ne! Ali ni to ironija?

Menda ne bo noben razsoden človek trdil, da je luksuz, če si kak delavec ali kak drug odrasel človek enkrat ali dva-

krat na teden privoščiti kupico vina po trdem delu zato, da se pokrepča?

Vse jadikovanje gostilničarjev ni preveč resno in verjetno, ker kažejo dejstva in splošni izgledi precej drugače. Nazoren dokaz za to domnevo so tudi priloge v »Službenih listih«, v katerih se objavljajo konkurzi in poravnalna postopanja in v katerih doslej gostilničarji še niso prišli na vrsto. Zakaj naj se potem zvišajo cene vina? Morda samo gostilničarjem na ljubo? Če bi bilo sedanje izjemno stanje trošarinskega zakona kmetom in vinogradnikom v škodo, bi prav gotovo že sami prosili za spremembo zakona.

Modrovanje, da bi bilo za kmeta in vinogradnika ter sploh za vse najkoristnejše, če bi lastniki vinogradov prodajali grozdje na dobri organizacijski podlagi, je res hvalevredno. Naj se taka organizacija le omogoči in zagotovi, pa se bo takoj videlo, s kakšnim veseljem in zadovoljstvom jo bodo prizadeti sprejeli.

Sokolstvo

Vozne olajšave za sokolske župne zlete

Na intervencijo narodnega poslanca g. dr. Ludovita Pivka je prometni minister izdal načelni odlok, po katerem je odslej dovoljena za zlete sokolskih žup znižana voznja na železnicah, in sicer za člane četrtinska, za ostale udeležence zleta pa polovična.

Za zlet mariborske sokolske župe, ki bo 11. t. m. v Ljutomeru, pa je prometni minister na intervencijo narodnega poslanca dr. Pivka dovolil za telovadeče članstvo brezplačno vožnjo, za ostale pripadnike sokolske organizacije četrtinsko, za druge udeležence tega zleta pa polovično vožnjo.

Tridesetletnica Sokolskega društva Ljutomer. Ob 30letnici Sokolskega društva v Ljutomeru, ki bo pod pokroviteljstvom našega kralja Nj. Vel. Aleksandra I. dne 11. junija t. l., bodo nastopili tudi naši vrli in zavedni kmečki jezdec z Murskega polja in znana trška garda iz Veržeje v slavnostnem sprevodu na svojih priznanih lepih konjih in v slikovitih narodnih nošah. Obenem si boste ogledali lepe toplokrvne konje znane ljutomerske reje. Nastopila bo tudi naša hrabra vojska iz Maribora s svojimi učinkovitimi vajami. Pridite v velikem številu ta dan v prleški Ljutomer, da se s tem udeležite velike sokolske slavnosti najstarejšega Sokolskega društva v Sokol-

Kmetom in vinogradnikom bi bilo gotovo najljubše, če bi mogli vse pridelano grozdje takoj in po ugodni ceni prodati. Kie bi se pa potem pridelovalo vino? Kajpa potem gostilničarji? Ti bi lahko svoje lokale zaprli ali pa bi morali vino kupovati drugod, seveda po znatno višjih cenah. Mar ni to res?

Zato je prav iluzorno mnenje in predlog o organizirani prodaji grozdja, ker se ne dajo ne Maribor ne Ljubljana in tudi ne Zagreb primerjati z velemestom Londonom, ki res potrebuje ogromne količine grozdja in zato omogoča njegovo koristno prodajo. Kar se pa tiče naših trgov, je znano, da so v času trgatve itak dobro založeni z grozdem.

Da pa še končno poudarim glavno vprašanje: »Ali je s sedaj veljavnim trošarinskim zakonom pomagano kmetom in vinogradnikom, in to ne le onim iz okolice Maribora, temveč tudi iz oddaljenih vinskih krajev?« Odgovor na to ni težak: »Da! Za to govori pač dejstvo, da ni izkmečilih in vinogradniških vrst doslej proti zakonu nobenih pritožb, nadaljnji dokaz je po gostilničarjih uveljavljena bilanca in pa uspešen izvoz ter prodaja vina!«

ski župi Maribor in ob severni državni meji. Zdravo! kliče vsem Sokol prestolnice Prekije!

Sport

Nacionalno teniško prvenstvo za leto 1933

O binškoletnih praznikih se bo odigralo na teniških prostorih ISSK Maribora odločilno tekmovanje za prvenstvo dravske banovine. Ker se pripisuje temu dogodku, ki se dogaja v Mariboru le vsako drugo leto, izredna privlačnost, ki jo opravičuje ob takih prilikah običajni start najuglednejših zastopnikov tenisa, se pričakuje letos res nekaj prvovrstnega. Na mariborskih teniških igriščih se bodo zbrali predstavniki-prvaki vseh mest, da celo državna prvakinja je prijavila svoje sodelovanje, kar je pač dokaz, da se v vseh teniških krogih pripisuje našemu prvenstvu izredna važnost. Mnogoštevilne prijave k letošnji konkurenci jamčijo za kakovostno prvovrsten sport z mnogimi napetimi borbami za najvišji naslov, ki ga oddaja naš teniški. Prireditvam je zagotovljen tudi popoln družaben uspeh. Letošnja tekmovanja so tudi v Mariboru posebno poudarjena s pokroviteljstvom bana g. dr. Draga Marušiča, ki bo kot vnet prijatelj sporta osebno obiskal odločilna tekmovanja, za katera je daroval dvoje dragocenih spominskih daril.

Lep uspeh slovenskega nogometa. Si-noči se je v Ljubljani ob umetni razsvet-

ljavi odigrala mednarodna nogometna tekma med SK Ilirijo in FC Budalom iz Budimpešte. Zmagala je pred 2500 gledalci SK Ilirija v razmerju 6:1 (3:0).

ISSK Maribor v Celju. Na binškoletni ponedeljek gostuje ISSK Maribor v Celju ter bo odigral proti tamkajšnjemu SK Celju prijateljsko tekmo.

Odbor za delegiranje sodnikov pri MOLNP, službeno. Za nedeljo 4. in ponedeljek 5. t. m. se odredijo naslednji gg. sodniki: 1. dan: ISSK Maribor mladina; SK Svoboda mladina Kopic, SK Svoboda; SK St. Peter Nemec. 2. dan: SK Rapid rezerva; SK Svoboda rezerva Jenko, SK Rapid; SK St. Peter Bergant. V Murski Soboti sodi oba dni g. Bizjak.

SK Železničar, lahkootletška sekcija. Pozivam vse tekmovalce, da se sigurno udeležijo tekmovanja za prvenstvo moštev, ki bo v soboto 3. t. m. ob 15. uri in v nedeljo ob 8. na igrišču SK Rapida. Načelnik.

Ptuj

Iz zdravniške službe. Sekundarij ptujske bolnišnice g. dr. Ivo Martinc je imenovan za banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Muretinci, s sedežem pri Sv. Marjetji nižje Ptuja.

Posestna sprememba. Poštni upravnik v p. Anton Smodič je kupil od učitelja v p. g. Čeha vilo v Trubarjevi ulici.

Razstava. Ptujška gimnazija priredi od 3. do 6. t. m. razstavo risb in ročnih del.

Pevski zbor Glasbene matice ima 14. t. m. ob 20. uri občni zbor v ptujškem Narodnem domu. Po zboru bo nastop pevcov.

Sejem za svinje je bil 31. maja dobro založen in obiskan. Prignanih je bilo 358 živali, prodanih pa 128. Cene nespremenjene.

Zvočni kino predvaja v soboto in v nedeljo »Ženo brez pižame« z Renato Müllerjevo, Julijem Alexandrom, Ido Wästovo in Otonom Wallburgom; v ponedeljek opereto »Tetka Gusti komandira« s Hansi Niese in Elzo Elster; v sredo in v četrtek pa »Skok čez plot« z Renato Müllerjevo in Hermanom Thiemi-gom.

K popisu živine in vozil. Vojaška komisija za popis živine in prevoznih sredstev je naknadno odredila, da lastniki živine niso dolžni k popisu, ki bo 20. junija t. l., prinesli s seboj živinske potne liste za živino, prav tako lastniki bicikljev niso dolžni prinesli k popisu prometnih knjižic.

Pokus samomora. Sluga tukajšnje gimnazije Krapša je skočil v sredo popoldne, menda v hipni zmedenosti, z mostu v Dravo. Dva v bližini se mudeča dijaka sta brez oklevanja skočila za njim in ga rešila smrti. Krapša leži sedaj v bolnišnici. Pogumnima rešnikoma pa vsa čast in priznanje za njihovo nesebično požrtvovalnost!

J. K.

Pepek

Če je sedel vzvišen na vozu in čakal; vlak se je zganil, voz je začel lesti, vedno hitreje in glasneje je drdralo in oče je poslednjič zamahnil v slovo. Za Pepekovi hrbtom pa je sedela mati in zrla v sina, ki se je zamislil in se premamil z drdranjem koles. Pod njimi in mimo njih je bežala krajina.

Pogledal je v sonce na nebu, v duhu je vstala trata. In je pomislil, kako bi se valjal po lepi zeleni trati. Zahrepenel je po paši. V trušču koles se je pogrezal in se plaho ozrl najprej v pokrajino, čez katero so bežali, nato pa v mater. Zmeden se je domislil in je vprašal:

»Kakšen pa je Maribor?«
Mislil je mimo avtomobilov in visokih hiš, saj to je že videl, avtomobili so se vozili tudi mimo doma. Zmislil se je, da bo stanoval v pritličju, samo v pritličju. Zakaj ne vsaj v prvem nadstropju? In je zasnel...

Skozi okno bi gledal pod seboj ljudi. Da, vse bi videl, tudi druge hiše, kot doma, ko je zrl s podstrešja. Pod njim je ležala drvarnica, dalje vstran pa mlaka. Ali pa, ko je bil na vrhu črešnje in se zibal med nebom in zemljo. Pa čemu bi primerjal, se je zamislil in je tuhtal, da v mestu vsega tega ni. Prišlo mu je v zavest, da v mestu ni drevja.

Mama, ali raste tam drevje in, ali so

tam tudi travniki?«

»Ne, tega vsega ni. Pač pa so parki, široke ulice...« je razlagala. On pa se je že ustavljal ob prvi besedi, pri parkih. Pa se prav ni mogel domisliti, kaj bi to bilo. Vlak je vozil v postajo.

Pepek, ne nagibaj se tako! Kaj, če pride drug vlak naproti,« je govorila mati.

»Glavo ti odtrga.«

Pepek jo je pogledal, zdvomil je nad resnico njenih besed, nasmehnil se in se nagmil še bolj.

Materi je bilo hudo. Na polici je poiskala cekar, iz njega je vzela mesa in potic in dregnila Pepeka, da je odtrgal oči od ljudi, ki so se gnetli ob vhodih.

»Na, jejl!«

»Čuj, Pepek,« je rekla in se zazrla v sina. Njemu pa je postalo, ko da ga je kdo udaril po glavi. Kriknil bi, v duši se mu je porušilo vse, kar je nasanjal lepega. Ni mogel vzdržati in je glasno zatulil; stisnil se je v kot, poleg njega pa so obstali mati, stric in teta.

Izba je bila prostrana in lepa. Pepek je jokal, oni so ga zrl, stric je mežikal in iskal poti, da bi izrazil svoje pomisleke. Stisnila je še mater, da je šla k oknu in hotela lica skriti za težko zaveso.

»Najbrž pa ne bo tako hudo,« je hitel stric. »Vpisal sem te, da pa bi te moral še enkrat, je bilo prekasno.«

Pepek je tulil venomer, telo mu je drhtelo v krčevitem joku.

»Pomisli,« je stric govoril materi, ki je z robcem brisala oči, čez katere je na vse lice padla trda sol. »Pomisli! Predčerašnjim sem izvedel, za včeraj pa je bilo leč ni mogla sprijazniti.«

»Kaj, če ga ne sprejmejo,« je strahoma vprašala mati in žalostno pogledala sina, ki je razjokan v kotu hliptal in brisal oči ter zardela lica. Kaj, ko ga ne bi sprejeli, je pomislila in s to mislijo se niti od daleč ni mogla sprijazniti.

»Nič se ne bojta,« je govoril stric. »Menda še tudi danes ni zgubljeno. Če bi pa bilo res prepozno,« je počasi govoril in mislil. »Ne! Ako je prepozno, pridita nazaj. S profesorji sem znan in grem prosit.«

Mati je začutila olajšanje, Pepek ni jokal, pridržal je sapo in se primikal iz kota. Čez pol ure sta sedela v vlaku. Več ko uro sta preživela v strahu. Nobeden ni črnil, Pepek je trmasto žalostno molčal in hodil poleg matere.

Ko pa sta obstala pred velikim poslopjem, za katerega je mati vedela, da je šola, je Pepek v duši doživel nekaj novega. Takšna je šola, je pomislil. Iz visokega zidovja je zrl ven mnogo oken. Le kaj je notri za temi čudno visokimi okni, se je vprašal Pepek, pa ni imel kdaj misliti, ker sta obstala pred velikimi vrati.

Dvakrat sta prečitala nabit papir na vratih. Dvakrat, vsak po svoje in še nista bila v svesti, kako je ter sta se spogledala. Mati se je obrnila in iskala pomoči pri dečku, ki je prišel skozi velika vrata, pre-

meril ju od nog do glave in hotel čez ulico.

»Čujte,« je poprosila in ga vikala. »Kako je tu z vpisovanjem? Ali more biti še res enkrat vpisan?« Pokazala je na Pepeka.

Oni ga je nekaj hipov zrl, Pepeka je shladilo pri srcu, sam ni vedel, kako se je v njem dvignil odpor.

»V prvi razred hočeš?« je vprašal oni. Pepek se je obrnil in pogledal mater, ki je prikimala.

»Ni potrebno. Včeraj in danes je samo za one, ki smo že lani hodili.« Za hip je obstal, nato je šel čez ulico. Mati je gledala za njim. Mislila je, kako pametni so mestni. Tako lepo ve odgovoriti, je pomislila in v duhu priklicala nazaj tisti blede obraz, drobne samozavestne oči dečka, ki je zginil po ulici.

Peter pa je fanta zasovražil. Zakaj, sam ni vedel, samo velik odpor je ta hip občutil. Potem so se misli razbežale in je zrl po ljudeh, ki so hodili mimo po ulici.

Mati je zdvomila. Šla sta v poslopje. Dolgi hodniki v vse strani, človek bi zašel v tej ogromnosti. Po stenah so visele slike.

Pepek je čital nadpis nad vrati.

»Mama, to je razred,« je menil.

Po stopnicah sta prišla v prvo nadstropje. Hodniki v levo in desno. Obstala sta in ugibala. Odnekod s konca hodnika je prišel gospod.

»Kaj hočete?«

(Se bo nadaljevalo.)

Pohorske skrivnosti

Gorska priroda in duševnost. Ljudska medicina. Kače in močeradi. Obisk pri pohorski »čudodelki«. Romantika izginja.

Pohorska idila s svojimi solničnimi jasnimi in neskončnimi gozdovi prehaja ob natančnejšem opazovanju tega prelepega koščka naše zemlje v svojevrstna skrivnostna doznavanja. Pohorje sicer ni bogve kako odmaknjeno od mestnega življenja, vendar gorska priroda uravnava duševno življenje Pohorcev bolj kot katerikoli drugi dolinski vplivi. Ne samo počasnost prehaja v mišljenje, doznavanje in opažanje ljudstva, tudi osamelost in naporitopijo živčevje in čutila, da je tempooperativnost ljudstva težak, mrk, a v svojem bistvu — dober.

Skrivnosti in tajnosti prirode vzbujajo slutnje v nadnaravnih pojavih in bitih: tuljenje vetrov, bučanje pohorskih vodopadov in šumljanje poh. potokov, trganie in léganje oblakov po hribih in dolinah ustvarjajo v gorjancu povsem druga nastrojenja, kakor v nas dolincih.

Vraže so sicer širom Pohorja zelo skopnele, manj ugodni pa so izsledki v pogledu ljudske medicine. Težko je pač posvetiti v temne predele ljudske duše, da bi izginile kače, močeradi, žabe in krastače, kakor tema pred solncem. Lahkovernost in vraževnost še bujno cveteta, ker ljudstvo na žalost le v skrajnih primerih išče zdravnika. Kdor spozna in občuti to gorsko življenje, se ne čudi in ne podcenjuje ljudstva, ki bi se v drugih življenjskih razmerah gotovo prilagodilo kulturi 20. stoletja.

Če pomislimo, da se je padarstvo v zadnjem času z raznimi »Zeileisi« in »Höller-Hansli« razpaslo že daleč po kulturnem svetu, potem ne smemo zameriti našim Pohorcem, če si sredi tajinstveno šuščečih pohorskih šum najdejo pomočnico v vseh križih in težavah človeškega in živalskega zdravja: čudodelno »dohtarco«, ki že 26 let izvršuje dela človeškega usmiljenja v duhu tradicij svojega očeta — rajnega pohorskega živnozdravnika.

Pred dnevi, ko je zlato majniško sonce radostno obsevalo temno in gosto smrekovje pod Klopnim vrhom, sem sredi planinske poti po naključju srečal »pacienta«, namenjenega k pohorski čudodelki. Tako človek zaide nenadoma iz mirne poezije gorske pomladi v romantiko najtišjih pohorskih skrivnosti. »Pa ni to nikaka skrivnost, saj od blizu in daleč — celo iz mesta — prihajajo ljudje po nasvete. Že z avtomobili so prišli k njej!« Tako mi pojasnjuje bolnik, hoteč pregnati moje dvome.

Pa je bila »ordinacija« resnično zanimiva slika iz poglavja domačega zdravilstva. Skrivnostna pot naju je vodila do tajinstvenega doma... Kopica tulečih psov, kretenska postava majhne žensčine, svojevrstna zidanica, vse to vzbujala sum na zvezo z »višjimi silami«...

S prijaznim možakarjem se že pred vrati prične živahen pogovor: odkod, za koga, kakaj itd. Cerberus kot predstraža naznani prihod svoji boljši polovici, ki nato v primitivni »zdravniški sobi« v u-

dobnem naslanjaču sprejema bolnike. Zgovorna ženska srednje rasti s sugestivnim pogledom z mirno preudarnostjo prav strokovnjaško obrača steklenico s prinešeno »vodo«. Z nešetimi izrazi svoje izkušnosti, svojih zaslug in uspehov si kmalu pridobi avtoritativen položaj, ki bolniku kmalu imponira, da se izpove, v kolikor bolezn ne dožene preiskava urina. Ne bi trdil, da je to šarlatanstvo in mazaštvo! Ženska ima nekaj pojma o domačem zdravstvu, a uspehe dosega bolj sugestivnim potom. Kemična zdravila odklanja, daje pa praške in tekočine iz pohorskih zelišč in koreninic, ki škodovati prav gotovo ne morejo. Župnik Sebastijan Kneipp ji je svetel vzor in nje no mnenje, da more bolnik okrevati ob priprosti hrani, vodi in čajih, je v skladu s skrivnostno črno omaro, ki jo ima čudodelka v sobi. Polna je najrazličnejših steklenic, praškov, čajev in koreninic.

Zanimivo odkritje letal nad Mount Everestom

»Jezero bogov« v Himalaji.

Houstonova znanstvena letalska ekspedicija, o kateri smo že objavili daljši članek, se vrača z velikimi uspehi domov v Anglijo. Vse vesti, češ, da letala omenjene odprave niso preletela in fotografirala najvišjega vršca Himalajskega gorovja, Mount Everesta, ki se izkazale kot neutemeljene. Ekspedicija pa je imea še drug velik in pomemben uspeh. Na svojem skrajno nevarnem poletu je odkrila in točno narisala ter fotografirala tudi misteriozno »Jezero bogov« sredi Himalajskega gorovja, ki je bilo doslej znano le iz zamotanega pripovedovanja domačinov.

Tajnik ekspedicije polkovnik Etherton je pripovedoval na povratku na parniku »Rajputani«, da so angleški letalci na svojem drugem poletu nad Mount Everestom nenadoma opazili v višini kakih 7.500 m velikansko jezero, ki mora biti,

po barvi vode sodeč, zelo globoko. Jezero leži prav na onem kraju, ki so ga omenjali domačini. Legenda pripoveduje, da črpajo bogovi vodo iz tega jezera, kadar so žejni ali kadar hočejo napraviti dež oziroma kadar želijo poplavit druge pokrajine. Zanimivo je, da se je izkazala pripovedba domačinov o »jezeru bogov« kot resnična.

Legenda pripoveduje nadalje, o nekem plemenu »snežnih ljudi«, ki baje prebivajo visoko gori v večnem snegu in ledu Himalaje. Nekateri znani raziskovalci tega najvišjega gorovja na svetu ne izključujejo možnosti, da prebivajo v predelih Himalajskega gorovja slučajno tamkaj zaostali ljudje mongolskega ali indijskega porekla. Posebno čudno pa je dejstvo, da je bilo »jezero bogov« najdeno in odkrito v višini, kjer bi po geoloških zakonih ne moglo biti jezera.

Dva patenta iz starih časov

Amerika je bila že od prvih začetkov svojega razvoja dežela tekmovanja vseh mogočih in nemogočih patentov, deloma koristnih, večinoma pa tudi takih, ki so se rodili v prevročih glavah. Ameriški patentni urad je prejel in odobril na pr. 17. maja 1887. patent zrakoplova, ki so ga vlekli po zraku orli. Podatki v patentnem uradu pripovedujejo o njem, da se eden ali dva orla vprežeta v navaden zrakoplov, napolnjen s plinom, ki ga potem vlečeta v daljave. Vodnik v gondoli pa določa smer vožnje na isti način z vajeti, kakor pri konjih. Druga taka novost je bil patent hipnotiziranja rib, ki je bil prijavljen patentnemu uradu 25. aprila 1916. V tem primeru ni šlo za zabavo ali spoznanje kakih tajnosti narave, temveč naj bi koristil nestrpnim ribičem pri ribolovu. Patent je obstojal v konkav-

nem zrcalu, ki se je pritrdilo na vrvice takoj za trnkom. Po opisu izumitelja samega se približa velika riba zrcalu in opazi v njem samo sebe, seveda znatno pomanjšano. Riba potem misli, da je mala ribica pred njo dobrodošel plen in hlasne požrešno po njej, v tem trenutku pa pogoltno že tudi trnek in se ujame. Seveda manjkajo v zapiskih patentnega urada vsaki podatki, koliko rib je ujel izumitelj na svoj »sijajni patent«.

Justifikacija pohotnega morilca.

V Elbingu v Vzhodni Prusiji je bil pred dnevi justificiran neki Paul Schimanski, ki je v noči na 23. januarja t. l. najprej posilil neko 16letno dekle, nato pa jo še umoril. Porotno sodišče ga je obsodilo na smrt in so sodbo potrdile tudi vse višje instance.

Mandžurske kokoši.

Tam daleč od vzhoda prihaja vest, da je v Mandžuriji v tesno odmerjeni krajini sedež posebno velike pasme kokoši, ki znese do 100 gramov težko jajce. To že nekaj pomeni, če pomislimo, da tehtata navadno kurje jajce okrog 50 gramov. 60 gramov težko kurje jajce je pri naši kokoši že nekaj posebnega. T. Kohmura poroča o poskusih s temi kokošmi. Bilo je težko najti čistokrvno kokoš te pasme. V treh letih je spravil skupaj samo 13 petelinov in 32 kokoši. Jajce teh kokoši je tehtalo povprečno 90 gramov, v enem primeru 113 gramov, jajce z dvema rumenjakoma pa celo 143 gramov. O petelinih pripoveduje, da dosežejo težo 5 kilogramov, kokoši pa 4,5 kg. Pač je pa jajc malo. V enem letu jih je znesla ena kokoš 77, druga pa samo 54. Pač so pa bile tudi kokoši, ki so jih znesle po 120 in celo po 190. Kokoši te pasme hitro dorastejo, jajca neso že v starosti 187 do 219 dni. Večinoma neso jajca pozimi, kar je gospodarsko zelo važno. Slaba stran teh kokoši je pa, da njihova jajca niso posebno plodna, kajti samo iz tretjine se izležejo piščanci.

Dva rimska romarja.

Nedavno so listi poročali o bavarskem kmetu, ki se je bil napotil s težkim križem peš iz domače vasi v bavarskih Alpah v Rim. Namen je bil dober, toda križ ga je od dne do dne bolj pritiskal k tlom. Mož se je dolgo junaško držal, končno je pa začel omagovati in s križem vred se je dal tu pa tam peljati nekaj časa z avtomobilom. Njegova pokora torej ni bila popolna, toda kaj hočemo, hrbet tudi ne prenese vsega in če človeku odpovedo noge, se mora pač peljati. Zdaj pa prihaja iz Rima vest o drugem romarju, ki je žilavega Bavarca daleč prekosil. Gre za 50letnega Edmunda Viviera iz Hasselta v Belgiji, ki je svoj načrt točno izpolnil. Mož je hotel dobiti posebne odpustke svetega leta in ker ni imel denarja za vožnjo, se je napotil peš preko Luksemburške, Alzasko-Lotrinske in Švice v Italijo. Preko Milana je srečno prispel v sveto mesto. Prehodil je 1679 km v 51 dneh. Koliko podplatov je raztrgal, ni znano. Tudi domov se vrne peš.

»Zares je bilo junaško dejanje, da ste s te višine skočili v vodo in rešili utapljenega se.«
»Kaj bi bilo tisto, gospod. Le to bi rad vedel, kdo je bil oni tepec, ki me je bil sušil v vodo.«

Mali oglasi

Razno

GRAJSKA KLET.
Danes zvečer sveže morske ribe: brodeto s polento in kalamarjev rizoto. 2034

VEČJA KOLIČINA SLADKEGA SENA
v balah, po dnevni ceni na prodaj. Vprašati pri hišniku, Jezdarska ulica 5. 2015

TRAJNI KODRI, 100.— Din
z najnovejšim preparatom izdeluje Marica Požar, gledališka frizerka, Vetrinjska ulica št. 11. 2013

REFORM-HRANA.
10 dkg. Din 5.—. Z. Anderle, Maribor, Gosposka ul. 20.

STENICOL
uniči stenice z zarodom. Drogerija Kanc. 1403

SENO V BALAH
se prodaja po najnižji dnevni ceni. Združene prevozniških obrtov v Mariboru. Tržaška 20.

MIZARSTVO.
prvorazredno, za pohištvo ter ostala mizarstva dela. Naročila pod ugodnimi pogoji. Ciril Razboršek, Maribor. Dravska ulica 4. 1819

DNEVNO SVEŽI JOGHURT
na debelo, na drobno. Mlekarna Bernhard, Aleksandrova cesta 51. Koroška cesta 10. 1668

OBLEKE, ČEVLJE.
če tudi potrebne popravila, knjige, nakit, porcelan, pohištvo, perilo, plača najboljši Grajska starinarina, Trg svobode. 1662

MARTIN SAFRAN.
sobo-, črkoslikar, pleskar in ličar. Maribor, Slovenska ul. 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 1664

PIJTE DNEVNO BRAZILMATTE-ČAJ.
1 zavitek Din 5.— pri Z. Anderlu, Maribor, Gosposka ul. 1937

Prodaj

NA PRODAJ NOVA SPALNICA.
nerabljena, kompletna, iz jesenovega cveta, najmodernejša, z otomano in stara spalnica, dobro ohranjena, iz trdega lesa, tudi z otomano, po zelo nizki ceni. Kacijanerjeva ulica 10, vhod desno, št. 1. 2012

DOBRO IDOČO SPECERIJSKO IN GALANTERIJSKO TRGOVINO.
5 minut od glavnega kolodvo- ra, izven mesta, takoj prodam. Ponudbe na upravo »Večernika« pod št. 15. 2003

Službo dobi

TRGOVSKEGA UCENCA
sprejemem. Trgovina, Stritarjeva ulica 17. 2005

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO,
lepo, z vso oskrbo, oddam. Gosposka ulica 52. 2011

Stanovanje

ENOSOBNO STANOVANJE.
lepo, suho, oddam poceni v Pobrežju, Cesta na Brezje 99. 2008

STANOVANJE.
obstoječe iz 2 sob in kabineta, išče višji državni uradnik na desnem bregu Drave blizu vojašnice ali pa sredi mesta s 1. julijem. Ponudbe na upravo lista pod značko: »Zanesljiva stranka«. 5000

Službo išče

LJUBITELJICA OTROK.
Slovenka, s perfektnim znanjem srbohrvaščine in nekoliko nemščine, s trgovsko in gospodinjstvo šolo, išče mesto pri boljši rodbini. Gre tudi v inozemstvo. Cenjene ponudbe na upravo »Večernika« pod »Poštena« 4305

SEZONSKA PRODAJALKA
v vseh strokah verzirana, tudi v delikatesni in slaščičarski stroki, išče mesta za takoj ali pozneje. Cenjene ponudbe na upravo »Večernika« Maribor, pod »Dobra moč«. 3405

Gostilna

„PRI VEVERICI“, Tezno
bo priredila na binkoštno praznike pod košatimi lipami
K O N C E R T
in pojedino piščancev. — Pristna ljutomerska vina. Izborna kuhinja. — Se priporoča PEKLAR, gostilničar. 2010

MODNI LISTI

FRANCOSKI IN NEMŠKI
V NAJVEČJI IZBERI V

TISKOVNI ZADRUŽ
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 10